



Zasady awansu i spadku sędziów Klasy Okręgowej, Klasy A oraz Klasy B Kolegium Sędziów WZPN sezon 2025/2026

(* skrót WZPN wszędzie w tekście jest rozumiany jako Wielkopolski Związek Piłki Nożnej, a skrót KS oznacza Kolegium Sędziów)

ROZDZIAŁ I. Postanowienia ogólne

1. Niniejsze „Zasady ...” zostały dostosowane do wymogów Konwencji Sędziowskiej UEFA, co jest podstawowym warunkiem przystąpienia Polskiego Związku Piłki Nożnej do powyższej Konwencji oraz pozostałych zasad KS WZPN.
2. Niniejsze „Zasady ...” dotyczą sędziów zrzeszonych w Kolegium Sędziów WZPN, uprawnionych do prowadzenia zawodów klas: Okręgowej, A i B oraz drużyn młodzieżowych.
3. Ilekroć mowa w niniejszych „Zasadach ...” o „sezonie rozgrywkowym”, należy przez to rozumieć cykl rozgrywkowy jesień – wiosna.
4. Do prowadzenia zawodów piłki nożnej w ramach rozgrywek Wielkopolskiego Związku Piłki Nożnej sędzia musi spełniać następujące wymagania:
 - a. posiadać wymaganą sprawność fizyczną oraz sportową sylwetkę,
 - b. odznaczać się nienaganną postawą etyczno-moralną (kary Wydziału Dyscypliny będą każdorazowo rozpatrywane indywidualnie przez Zarząd KS WZPN z zachowaniem zasad tzw. zdrowego rozsądku oraz zasadą proporcjonalności kary w rozumieniu powyższego punktu),
 - c. wykazuje właściwą dyspozycyjność do prowadzenia zawodów,
 - d. działać aktywnie na rzecz Kolegium Sędziów oraz brać udział w życiu organizacji sędziowskiej (przystępować do egzaminów, brać udział w szkoleniach i zgrupowaniach sędziowskich, uczestniczyć aktywnie w programach do których został zakwalifikowany etc.),
 - e. nie może być czynnie związany z klubem klasy rozgrywkowej, do której posiada uprawnienia sędziowskie. Wyjątek stanowi praca w charakterze trenera grup młodzieżowych.



- f. osiągać pozytywne oceny na prowadzonych zawodach,
 - g. musi rzetelnie i terminowo dopełniać pomeczowe obowiązki sędziego – prawidłowe i terminowe wypełnianie sprawozdań w systemie PZPN24,
5. Liczba sędziów w poszczególnych klasach na terenie Wielkopolski jest dostosowana do posiadanych warunków organizacyjnych.
6. Uprawnienia do prowadzenia zawodów nadawane są na jeden sezon rozgrywkowy.
7. W uzasadnionych przypadkach Zarząd Kolegium Sędziów WZPN ma prawo wycofać sędziego z listy uprawnionych do prowadzenia określonej klasy rozgrywkowej w trakcie trwania sezonu, jeżeli sędzia:
- a. łamie lub uchyla się od spełniania wymogów ujętych w niniejszych „Zasadach ...”, w tym nie uczestniczy w szkoleniach (opuścił więcej niż 50% szkoleń), albo
 - b. naruszy normy etyczno-moralne w związku z pełnieniem funkcji sędziego (w tym również, gdy zostanie skazany prawomocnym wyrokiem przez sąd powszechny za przestępstwa popełnione umyślnie lub przestępstwa związane z korupcją w sporcie) oraz w ścisłym powiązaniu punktu 4.b niniejszego rozdziału, albo
 - c. nie przestrzega regulaminów Kolegium Sędziów WZPN,
 - d. prowadzi zawody na niezadowalającym poziomie (uzyskał dwukrotnie w ciągu rundy ocenę 7,4 lub niższą lub na egzaminie sprawdzającym w celu potwierdzenia przydatności do prowadzenia zawodów tej klasy rozgrywkowej), albo
 - e. publicznie (np. na forum, TV, Internet) obrazi lub negatywnie wypowie się na temat jakiegokolwiek działalności Wielkopolskiego Związku Piłki Nożnej (w tym poziomu sędziowania innego członka/ów Kolegium Sędziów WZPN). Sędzia będzie zawieszony w prawach pełnienia funkcji członka Kolegium Sędziów WZPN, a sprawa zostanie przekazana do Wydziału Dyscypliny WZPN.
8. Na wniosek Komisji Szkoleniowej KS, Zarząd KS może wystąpić z prośbą do Zarządu Wielkopolskiego Związku Piłki Nożnej o wykreślenie sędziego z ewidencji lub przeniesienie do sędziów nieczynnych jeżeli:
- a. prezentuje niedostateczny poziom sędziowania i nie widać perspektyw na jego poprawę,
 - b. notorycznie nie dopełnia obowiązków sędziego (np. nieprawidłowo lub nieterminowo wypełnianie sprawozdania, niepunktualnie przybywa na zawody, niegodnie reprezentuje Kolegium Sędziów WZPN oraz Wielkopolski Związek Piłki Nożnej),
 - c. posiada sporą nadwagę i ewidentnie nie prezentuje sportowej sylwetki,
 - d. poprzez swoje nieprofesjonalne zachowania stawia w złym świetle Kolegium Sędziów WZPN w środowisku piłkarskim,
 - e. nie zalicza egzaminu w I i II terminie,
 - f. nie wykazuje należytego szacunku do prowadzonych zawodów pod egidą Wielkopolskiego ZPN.



9. Sędziowie szczebla centralnego, 4 oraz 5 ligi mogą zostać wyznaczeni do prowadzenia zawodów w klasie okręgowej, klasie A oraz klasie B. Sędzie szczebla centralnego mogą być wyznaczane na mecze w poszczególnych klasach rozgrywkowych: sędzia I ligi kobiet – klasa okręgowa; sędzia II ligi kobiet – klasa A, sędzia III ligi kobiet – klasa B. Nie będą oni uwzględniani w klasyfikacji końcowej.

ROZDZIAŁ II. Wiek sędziów

1. Ustala się granice wieku sędziów zgodnie z limitami PZPN:
 - a. klasa okręgowa – 50 lat (rocznik 1976 ma ostatni sezon w tej klasie);
 - b. klasa A – 55 lat (rocznik 1971 ma ostatni sezon w tej klasie);
 - c. klasa B – 60 lat (rocznik 1966 ma ostatni sezon w tej klasie).
 - d. „sędziowie seniorzy” w wieku powyżej 60 lat (roczniki 1965 i starsi) mogą prowadzić jedynie zawody rozgrywek młodzieżowych oraz klasy B w roli sędziego asystenta. „Sędziowie seniorzy” powyżej 65 roku życia (rocznik 1960 i starsi) muszą przedłożyć zaświadczenie od lekarza sportowego zezwalające na prowadzenie meczów piłkarskich.
2. Sędzia, który w danym roku kalendarzowym osiąga limit wieku wskazany w pkt. 1, nie może uzyskać nominacji w tej klasie na nowy sezon rozgrywkowy, rozpoczynający się w rundzie jesiennej.
3. Uprawnienia sędziów do prowadzenia zawodów poszczególnych klas okręgu tracą ważność 30 czerwca każdego roku.
4. Jako miarodajny przyjmuje się wiek, jaki osiągnie sędzia w dniu 31 grudnia roku kończącego sezon rozgrywkowy.

ROZDZIAŁ III. Egzaminy – obserwacje

1. Sędziowie mogą być poddawani egzaminom praktycznym (obserwacjom stadionowym) podczas rozgrywania zawodów mistrzowskich seniorów, względnie w uzasadnionych przypadkach Ligi Wojewódzkiej Juniorów Starszych i Młodszych oraz Pucharu Polski. Oceny wystawiane są w skali od 6,0 do 10,0 co 0,1 i stanowią jeden z elementów pomocniczej listy klasyfikacyjnej przy rozpatrywaniu awansów i spadków.
2. Sędziowie prezentujący wysoki poziom prowadzenia zawodów mogą być częściej uwzględniani w obsadzie zawodów, natomiast prezentujący słabszy poziom – rzadziej. Liczba otrzymanych zawodów do prowadzenia przez sędziego nie podlega roszczeniom z jego strony.
3. Sędzia może być oceniany na zawodach przez obserwatora z ramienia Kolegium Sędziów, mającego uprawnienia do obserwacji odpowiedniej lub wyższej klasy rozgrywkowej.



4. W przypadku stwierdzenia przez Zarząd Kolegium Sędziów, że obserwator wystawił nieadekwatną ocenę w stosunku do zdarzeń na zawodach ma prawo unieważnić ocenę.
5. Sędzia może złożyć zdanie odrębne od oceny wynikającej z obserwacji, które musi zostać złożone do Zarządu Kolegium Sędziów mailowo poprzez Sekretariat KS ks.biuro@wielkopolskizpn.pl które zostanie rozpatrzone w terminie 14 od daty jego otrzymania.
6. W przypadku, kiedy sędzia nie prowadził zawodów przez okres całej rundy rozgrywkowej (jesiennej lub wiosennej), decyzję po analizie sytuacji podejmie Zarząd Kolegium Sędziów. Postanowienie to nie dotyczy sędziów, którzy uzyskali zgodę KS na długotrwały urlop.
7. Zgodnie z wytycznymi KS PZPN zasadniczo obserwator nie przedstawia sędziemu po meczu oraz po omówieniu zawodów dokładnej oceny końcowej.
8. Kolegium Sędziów WZPN może wyznaczać wyróżniających się sędziów do prowadzenia zawodów w wyższej klasie rozgrywkowej w trakcie trwania całego sezonu.

ROZDZIAŁ IV. Egzaminy teoretyczne i kondycyjne

1. W każdym sezonie rozgrywkowym Kolegium Sędziów WZPN organizuje następujące kursy i egzaminy:
 2. jesienny,
 3. wiosenny.
4. Egzaminy będą każdorazowo przeprowadzane przed startem rozgrywek – odpowiednio rund wiosennych i jesiennych, za wyjątkiem sytuacji szczególnych, np. pandemia.
5. Wszystkie egzaminy mają charakter zaliczeniowy i w ich ramach przeprowadzany jest egzamin teoretyczny oraz kondycyjny.
6. Udział w egzaminach teoretycznych i kondycyjnych jest obowiązkowy. Usprawiedliwiona nieobecność sędziego (zwolnienie lekarskie lub nagły przypadek losowy) lub negatywny wynik uzyskany z któregośkolwiek testu powoduje wstrzymanie sędziego w obsadzie zawodów do czasu zaliczenia tego egzaminu.
7. Nieusprawiedliwiona absencja na egzaminach (I i II termin) powoduje utratę uprawnień do prowadzenia zawodów. Powyższe przypadki będą rozpatrywane indywidualnie przez Zarząd Kolegium Sędziów WZPN.
8. Sędziemu, który zaliczył egzaminy na szczeblu centralnym przed egzaminami w okręgu, będą one zaliczone jako egzaminy dla sędziów swojej klasy rozgrywkowej.



9. Sprawdzian kondycyjny stanowi test interwałowy, sprawdzający naprzemienną aktywność biegu z chodem:

Na pierwszy gwizdek sędziowie muszą pokonać 75 metrów w czasie 15 (17) sekund z miejsca startu, po czym mają oni 20 (22) sekund(y) na pokonanie 25 metrów idąc. Na kolejny sygnał gwizdka sędziowie muszą ponownie przebiec 75 metrów w czasie 15 (17) sekund, po czym następuje przejście 25 metrów w czasie 20 (22) sekund. To składa się na pół okrążenia. Powtórzenie takiej sekwencji zamyka 1 okrążenie – 400 metrów. Każdy sędzia musi przybyć przed sygnałem gwizdka do „strefy chodzenia”, którą wyznaczają 2 pachołki (1,5 metra przed oznaczeniem dystansu 75 metrów). Jeśli sędzia wyraźnie nie postawi jednej stopy w „strefie chodzenia”, to obsługujący test sygnalizuje powyższe zdarzenie. Za pierwszym razem sędzia otrzymuje ostrzeżenie od członka Komisji Egzaminacyjnej poprzez pokazanie żółtej kartki, a za drugim zostaje wykluczony poprzez pokazanie czerwonej kartki. Sędziowie nie mogą również opuścić „strefy chodzenia” przed następnym gwizdkiem (tzw. falstart).

Kryteria zaliczenia:

12 okrążeń - bieg 15x20 sekund	wszyscy sędziowie do 30 roku życia (rocznik 1996 i młodszy)
10 okrążeń - bieg 17x22 sekundy	wszystkie sędzie do 30 roku życia (rocznik 1996 i młodsze) oraz sędziowie powyżej 30 lat (rocznik 1995 i starsi)
10 okrążeń – bieg 17x24 sekundy	sędzie powyżej 30 lat (rocznik 1995 i starsze)

10. W przypadku nieosiągnięcia wyznaczonych czasów lub dystansu, test kondycyjny nie będzie zaliczony.
11. Sędziowie w wieku 44 lat i starsi (w sezonie 2025/2026 – od rocznika 1981 włącznie) mogą zdawać test Coopera (12 minut biegu ciągłego) z limitem 2200 metrów dla sędziów klasy okręgowej, 2000 metrów dla sędziów klasy A, a dla sędziów klasy B z limitem 1800 metrów.
12. Niezależnie od wieku, sędziowie klas okręgowej, A, B ubiegający się o awans do klasy wyższej muszą każdorazowo przebiec 12 okrążeń z limitem czasowym 15x20 sekund lub w przypadku kobiet 10 okrążeń z limitem czasowym 17x22 sekund.
13. Podczas testu kondycyjnego obecność opieki medycznej jest obowiązkowa i zapewnia ją Kolegium Sędziów WZPN.
14. Sędzia, który w trakcie zdawania egzaminu kondycyjnego dozna kontuzji, uniemożliwiającej mu zaliczenie tego egzaminu, może egzamin ten powtórzyć po zgłoszeniu gotowości o przystąpieniu do testu sprawnościowego. W tym przypadku wyniki uzyskane z powtórzonego sprawdzianu kondycyjnego będą zaliczone wg kryteriów obowiązujących jak w pierwszym terminie.



15. Sędzia musi przedstawić potwierdzenie kontuzji przez opiekę medyczną na egzaminie oraz dostarczyć w ciągu 3 dni roboczych do KS WZPN zaświadczenie o kontuzji wydane przez lekarza specjalistę (np. ortopedę). Zaświadczenia będą rozpatrywane przez Zarząd KS WZPN.
16. Egzamin teoretyczny składa się z testu zawierającego 30 pytań.
Podstawą do zaliczenia egzaminu jest znajomość najnowszego wydania Przepisów Gry - Wydawnictwo PZPN.
17. Minima zaliczeniowe dla sędziów poszczególnych klas:

Klasa okręgowa	80%	24,00
Klasa A i B	70%	21,00
Sędziowie próbni	60%	18,00

18. Sędziowie przystępujący do egzaminu poprawkowego lub sędziowie, którzy nie uczestniczyli w egzaminie w pierwszym terminie, wpłacają kwotę 50 złotych na rzecz KFD. Stanowi to warunek dopuszczenia do egzaminu. Powyższe nie dotyczy sędziów, którzy przedstawią zaświadczenie lekarskie L4 lub udokumentowanych nagłych przypadków losowych.
19. Sędziowie do 30 lat (rocznik 1996 i młodszy) muszą zawsze za pierwszym podejściem próbować zaliczyć kondycyjny test interwałowy 15x20 sekund – 12 okrążeń. Dopiero przy swoim drugim podejściu zaliczają test 17x22 sekundy – 10 okrążeń, bez możliwości awansu.
20. Sędzie do 30 lat (rocznik 1996 i młodszy) muszą zawsze za pierwszym podejściem próbować zaliczyć kondycyjny test interwałowy 17x22 sekundy – 10 okrążeń. Dopiero przy swoim drugim podejściu zaliczają test 17x24 sekundy – 10 okrążeń, bez możliwości awansu.
21. Wszystkie egzaminy poprawkowe odbywają się w terminach ustalonych przez Kolegium Sędziów WZPN.

ROZDZIAŁ VI. Awanse i spadki

1. Decyzję o awansie lub spadku sędziego podejmuje Kolegium Sędziów WZPN.
2. Awansować do klasy wyższej może tylko sędzia, który jednocześnie spełnia następujące wymagania:
 - a. zaliczył wszystkie egzaminy,
 - b. zaliczył egzamin kondycyjny: sędziowie 15x20 sekund – 12 okr., sędzie 17x22 sekund – 10 okr.
 - c. nie przekroczył wieku zgodnego z wytycznymi KS WZPN.



3. Sędziowie objęci programem mentorskim mogą awansować do klas wyższych w oparciu o odrębne zasady określone tym programem z zastrzeżeniem, że maksymalnie o dwie klasy rozgrywkowe w jednym sezonie.
4. Sędzia może uzyskać awans po spełnieniu wszystkich warunków zawartych w niniejszych „Zasadach ...”.
5. Do V Ligi z klasy okręgowej awansuje minimum 3 sędziów. Decyzję podejmuje i zatwierdza Zarząd Kolegium Sędziów WZPN.
6. O pozostałych przesunięciach sędziów decyduje Zarząd KS WZPN w oparciu o wnioski właściwych wg miejsca zamieszkania jego przedstawicieli (Przewodniczących Stref) z zastrzeżeniem, że spadający zostają przesunięci o jedną ligę niżej.

ROZDZIAŁ VII. Urlopy

1. Sędzia ma prawo do urlopowania od prowadzenia zawodów. Urlopu udziela Kolegium Sędziów WZPN na pisemny wniosek zainteresowanego, który musi zostać przesłany na adres poczty elektronicznej Referenta Obsady danej strefy.
2. Wniosek o udzieleniu urlopu musi być złożony minimum na 14 dni przed proponowanym terminem jego rozpoczęcia.
3. Każdy czasowy brak dyspozycyjności do prowadzenia zawodów wymaga zgłoszenia pisemnego.
4. W momencie ukazania się obsady sędziów w Systemie Extranet prośby o urlopy nie będą uwzględniane. W uzasadnionych przypadkach decyzje podejmie Przewodniczący Kolegium Sędziów WZPN.
5. W stosunku do urlopowanych sędziów obowiązują wszystkie postanowienia niniejszych „Zasad ...” dotyczące egzaminów.

ROZDZIAŁ VIII. Postanowienia końcowe

1. Obowiązuje bezwzględny zakaz kontaktu telefonicznego lub osobistego sędziego z przedstawicielami klubów w sprawie zawodów, które sędzia ma prowadzić. Sprawę zbadają władze danego Kolegium Sędziów i naruszenie powyższego spowoduje wstrzymanie w obsadzie sędziego do prowadzenia zawodów. Niezależnie od tego sprawa zostanie przekazana do Wydziału Dyscypliny WZPN.
2. Do interpretacji niniejszych „Zasad ...” upoważniony jest Zarząd Kolegium Sędziów WZPN.



3. Niniejsze „Zasady...” muszą zostać zatwierdzone przez Zarząd Kolegium Sędziów WZPN, a następnie przez Zarząd WZPN.
4. Uchwała wchodzi w życie od rozpoczęcia rundy jesiennej 2025 roku lub egzaminów sędziów (gdyby zostały przeprowadzone przed startem rozgrywek) i obowiązuje do czasu zatwierdzenia zasad na kolejny sezon – 2026/2027.

Poznań, 2 czerwca 2025

Przewodniczący Kolegium Sędziów
Wielkopolskiego Związku Piłki Nożnej
Remigiusz Lewandowski